

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Keskusta-alueet ja vähittäiskauppa kaupunkiseuduilla -raportti

15.4.2014

Raportin laatimiseen taustaa

- Perustuu SYKE:n tutkimushankkeisiin 'Kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen monikeskuksisuus ja kauppa' ja 'Keskustojen elinvoimaisuus ja asema yhdyskuntarakenteessa' (2010-13) . Hankkeiden tavoitteena on ollut tutkia keskustojen elinvoimaisuutta, toiminnallista merkitystä ja asemaa yhdyskuntarakenteessa sekä niissä tapahtuneita muutoksia.
- Taustalla vähittäiskaupan palveluverkossa tapahtuneet merkittävät muutokset 1990-luvun puolivälin jälkeen
- Samaan aihepiiriin kuuluvia selvityksiä
 - Elävät kaupunkikeskukset, Suomen ympäristö 32/2012
 - Yhdyskuntarakenteen vyöhykkeet Suomessa, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 32/2013
 - Selvitys vähittäiskaupan suuryksiköiden alue- ja yhdyskuntarakenteellisista vaikutuksista, Suomen ympäristökeskus 2013
 - Kaupan tietopankki www.ymparisto.fi/kaupantietopankki

Raportin keskeinen sisältö

- Keskusta-alueiden ja niiden ulkopuolisten kaupan alueiden rajaukset
- Analyysit keskusta-alueiden ja kaupan alueiden muutoksista
 - Väestö, asukasmäärät ja asutokunnat
 - Rakennuskanta, kerrosala ja aluetehokkuus
 - Työpaikat toimialoittain, etenkin vähittäiskaupan työpaikat
- Rajaukset ja niihin liittyvät tilastot löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilta www.ymparisto.fi/kaupantietopankki

Keskusta-alueiden ja kaupan alueiden rajaukset

Keskusta-alueet

- Kaupunkiseudun keskusta
- Kaupunkiseudun iso alakeskus
- Kaupunkiseudun pieni alakeskus

Etäisyysvyöhyke kaupunkiseudun keskipisteestä

- 2,5 km
- 5 km
- 10 km (Helsinki, Tampere, Turku, Oulu)

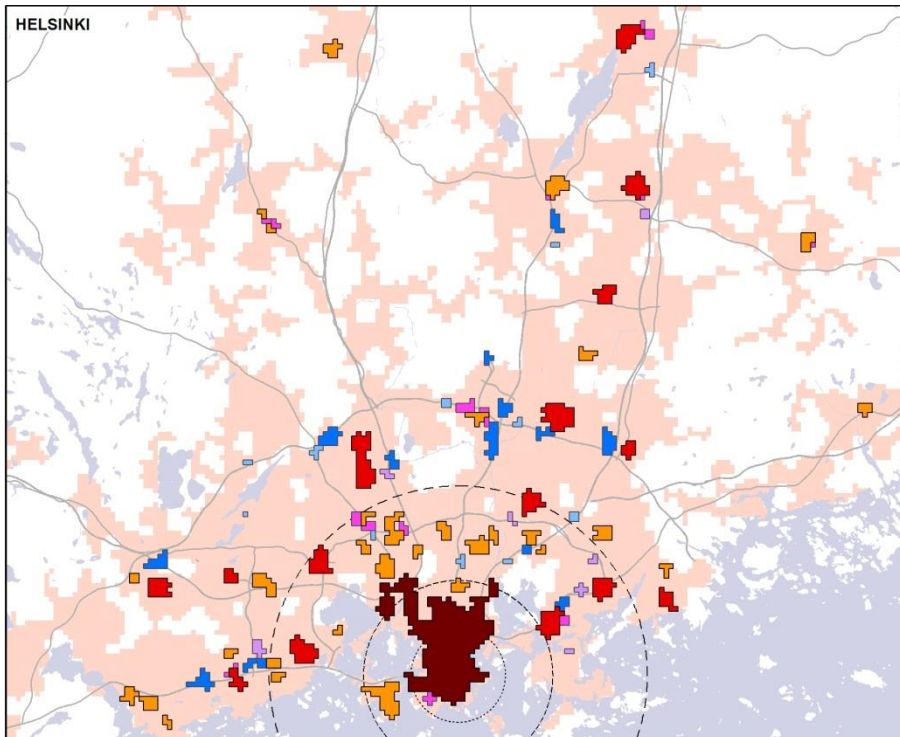
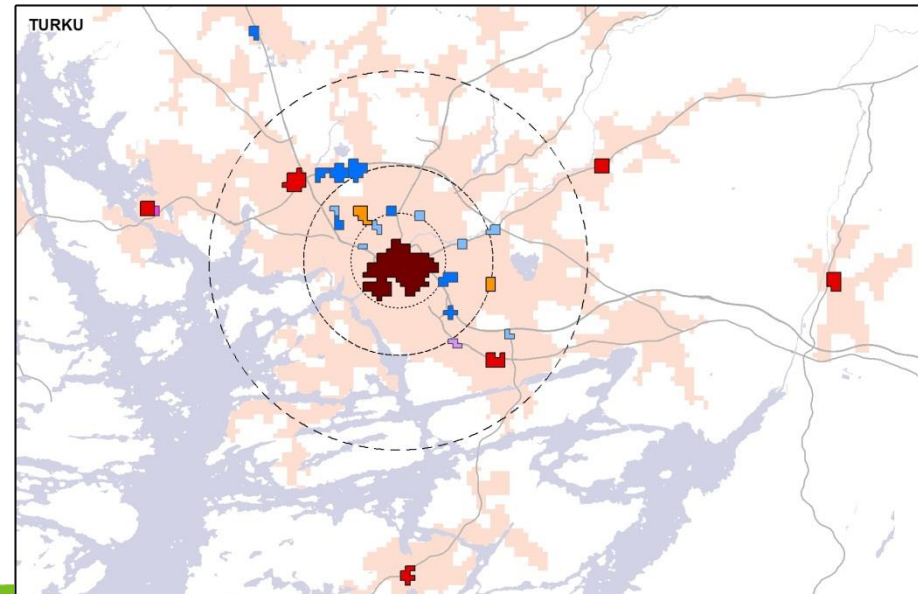
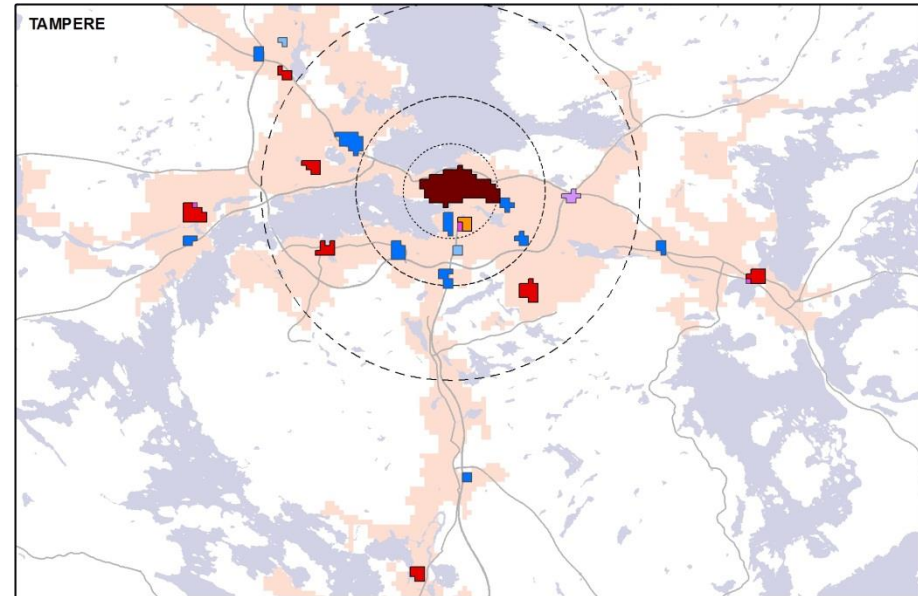
Keskustojen ulkopuoliset kaupan alueet

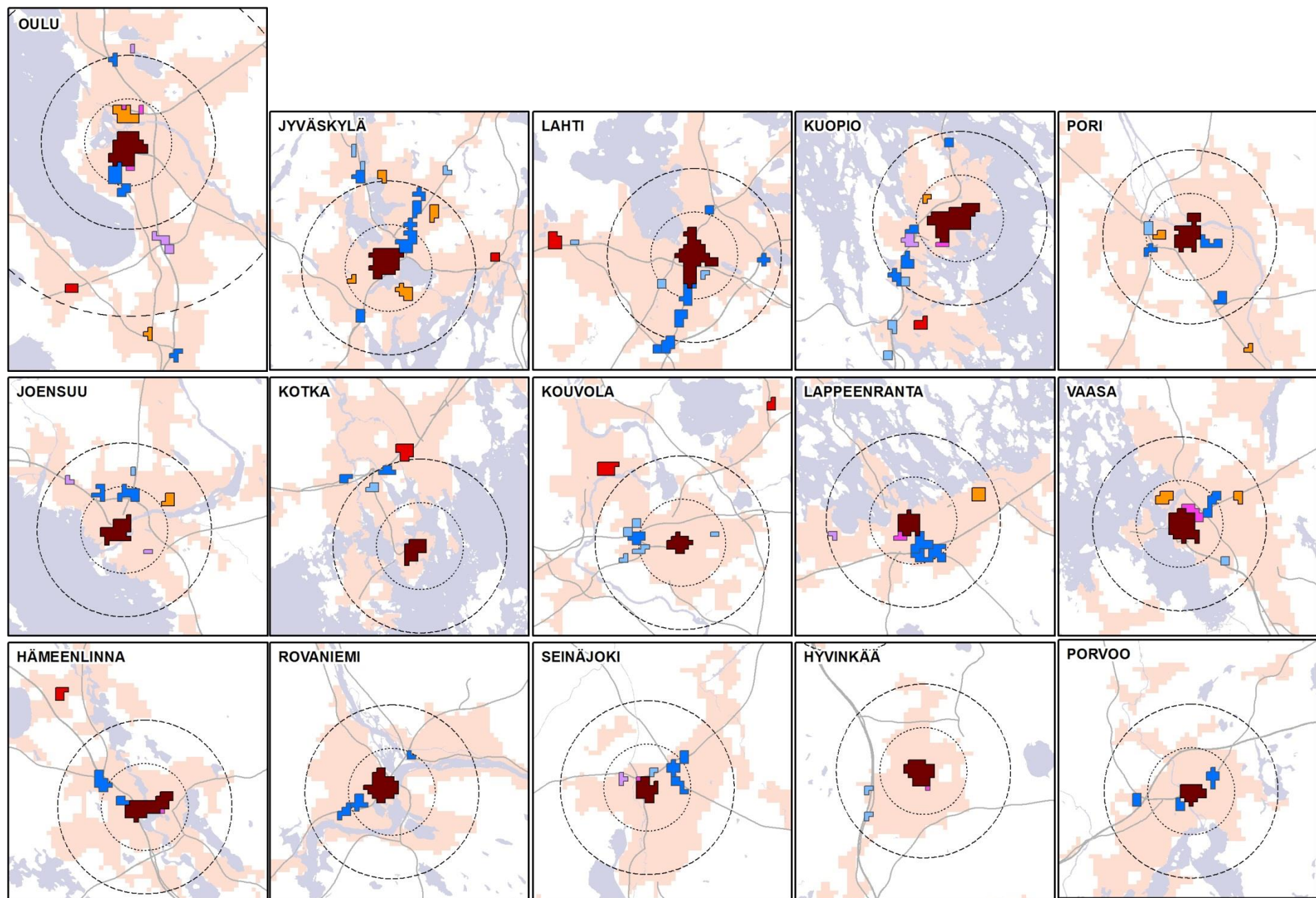
- Suuri keskustan ulkopuolinen kaupan alue
- Pieni keskustan ulkopuolinen kaupan alue
- Kaupan alue keskustan reunalla
- Kaupan alue pienen lähiökeskuksen yhteydessä

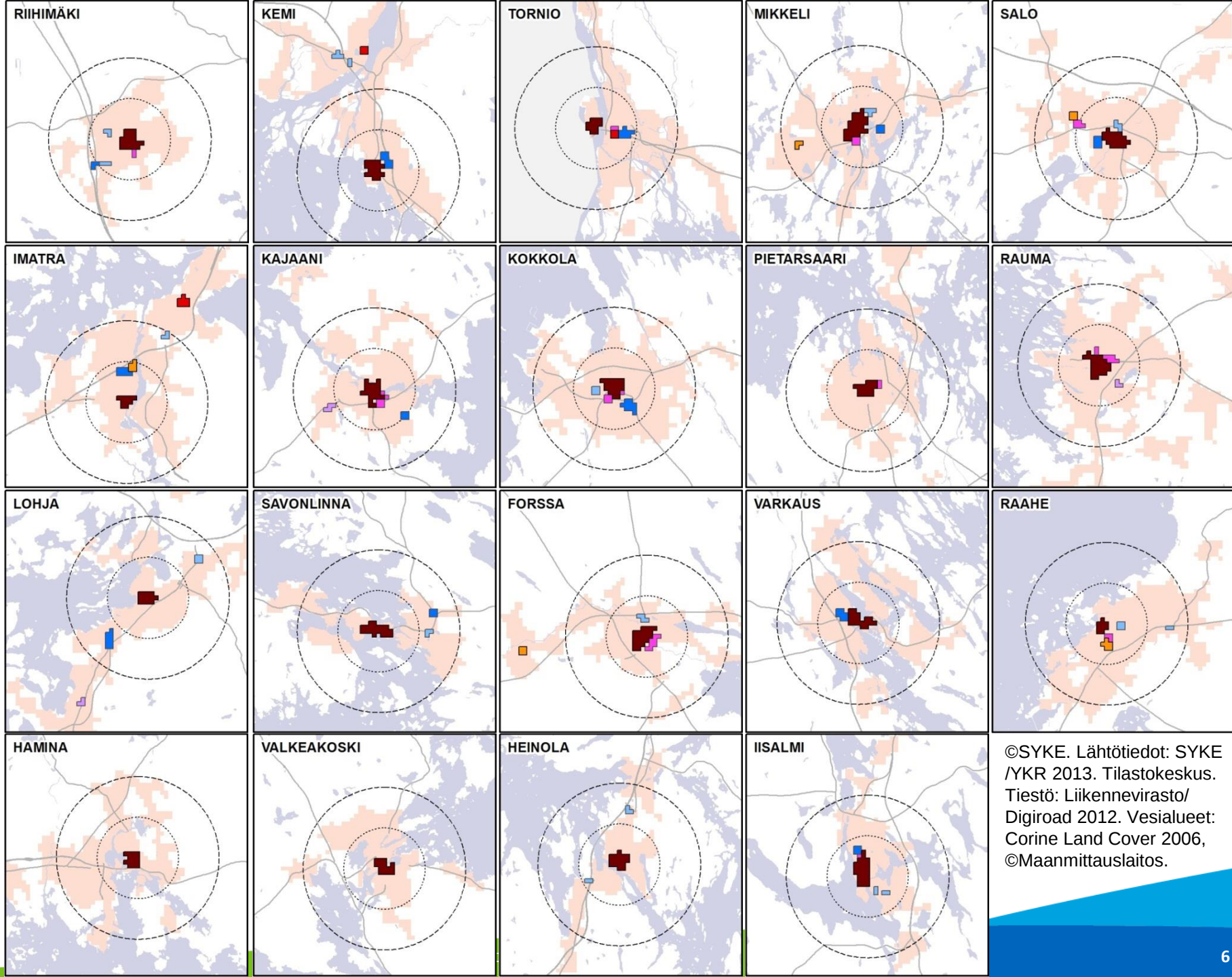
- Kaupunkiseututaajamat
- Suurimmat tiet
- Vesialueet

Keskustat ja kaupan alueet: ©SYKE. Lähtötiedot: SYKE/YKR 2013, Tilastokeskus.
Tiestö: Liikennevirasto/Digiroad 2012. Vesialueet: Corine Land Cover 2006, ©Maanmittauslaitos.

0 2 4 km

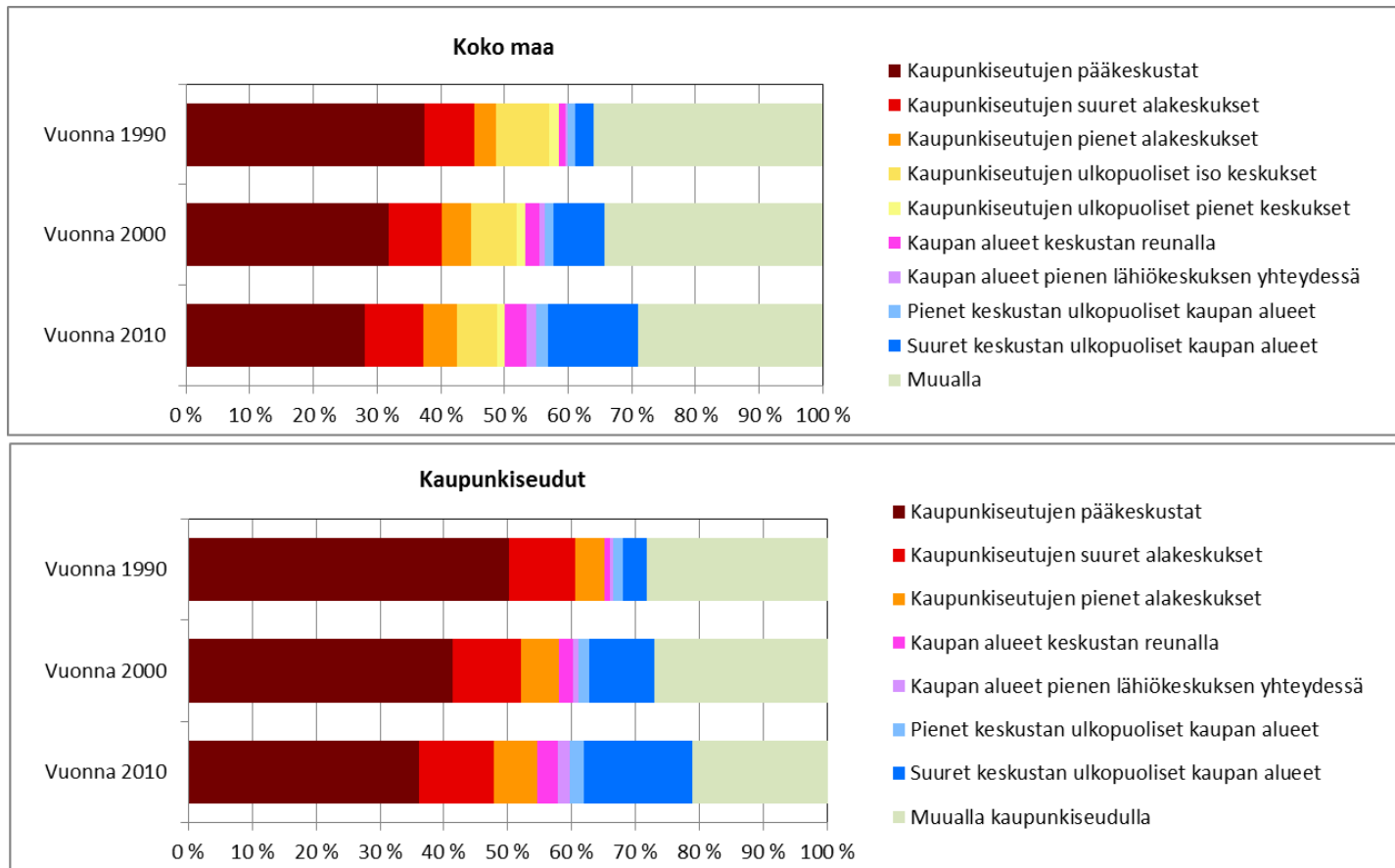

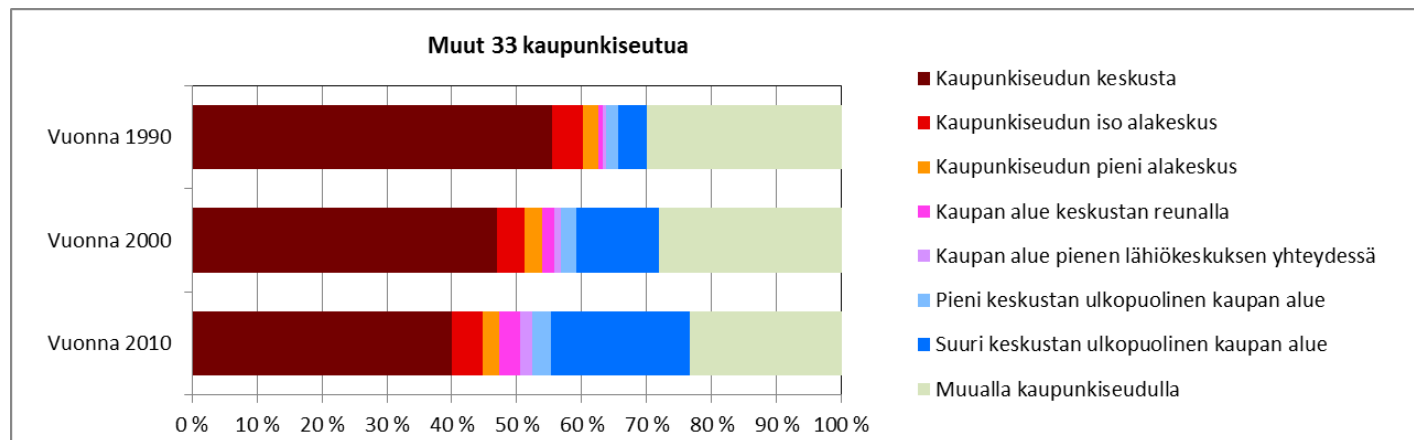
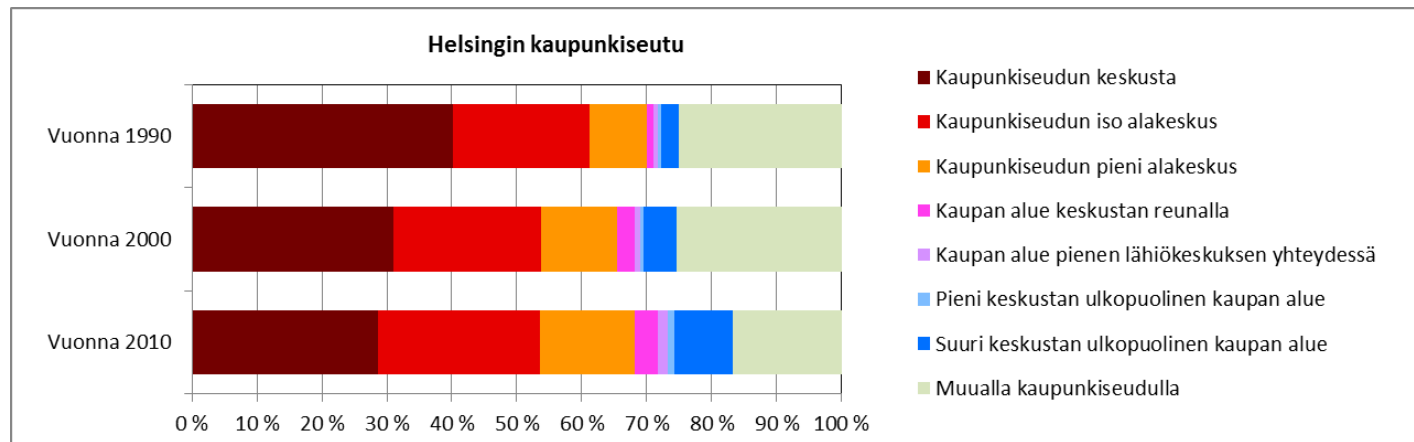
©SYKE. Lähtötiedot: SYKE /YKR 2013. Tilastokeskus. Tiestö: Liikennevirasto/ Digiroad 2012. Vesialueet: Corine Land Cover 2006, ©Maanmittauslaitos.

Vähittäiskaupan työpaikkojen osuus keskusta-alueilla ja kaupan alueilla vuosina 1990-2010

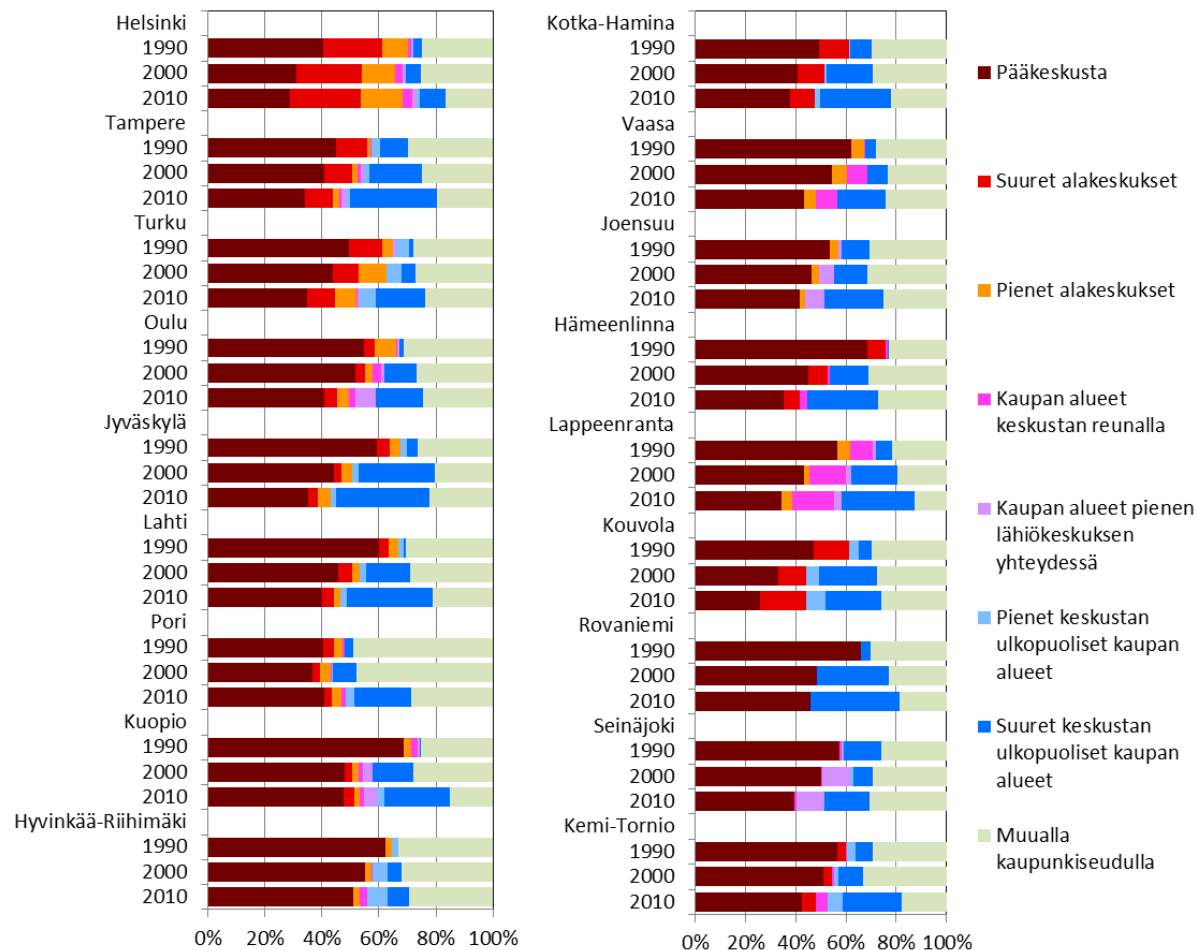
Lähde: SYKE, VTJ/VRK 4/2013, Tilastokeskus.

Vähittäiskaupan työpaikkojen osuus keskusta-alueilla ja kaupan alueilla vuosina 1990-2010: Helsingin kaupunkiseudulla ja muilla kaupunkiseuduilla

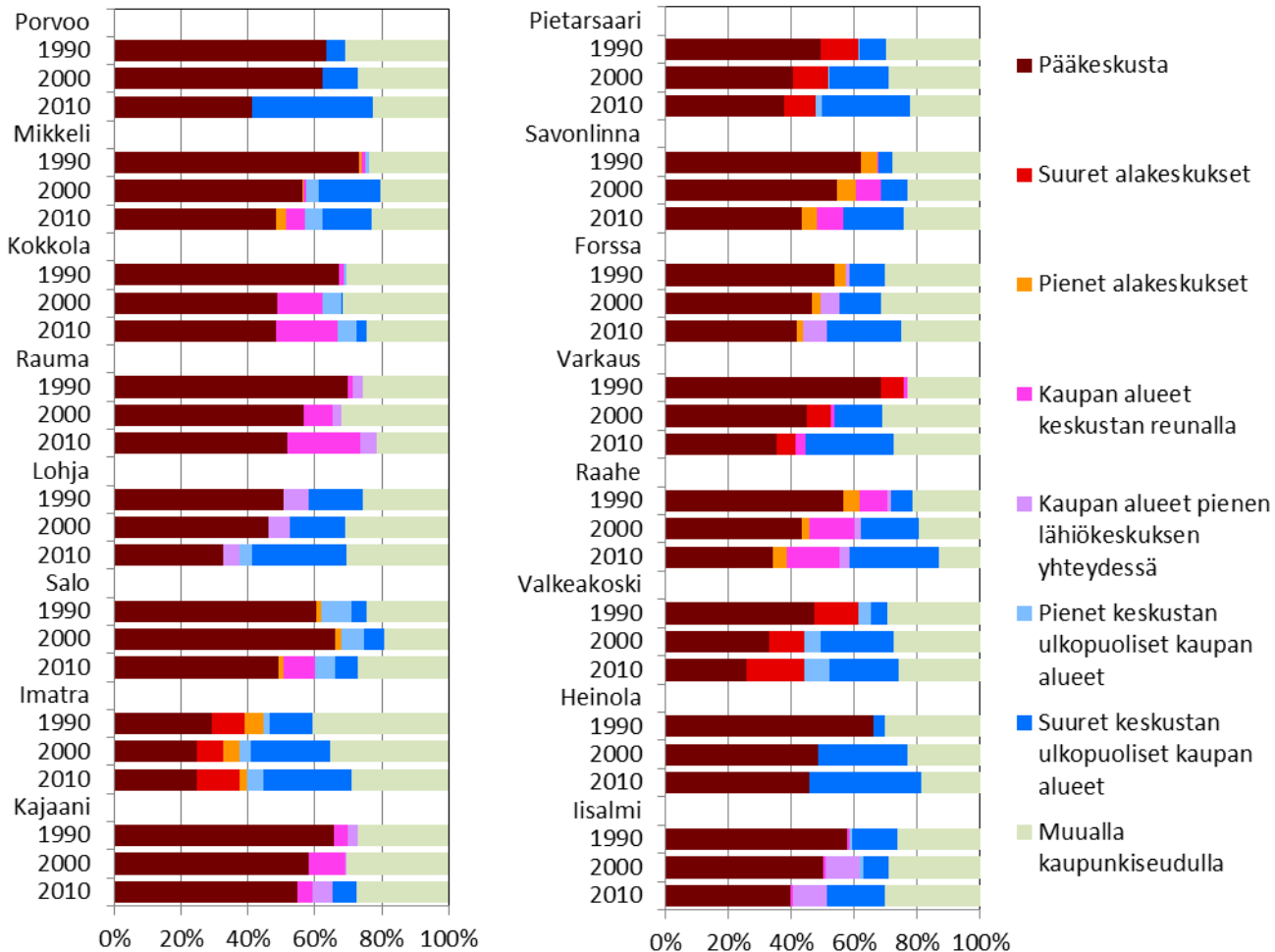
Lähde: SYKE, VTJ/VRK 4/2013, Tilastokeskus.

Vähittäiskaupan työpaikkojen sijoittuminen keskusta-alueille ja kaupan alueille vuosina 1990-2010: suuremmat kaupunkiseudut

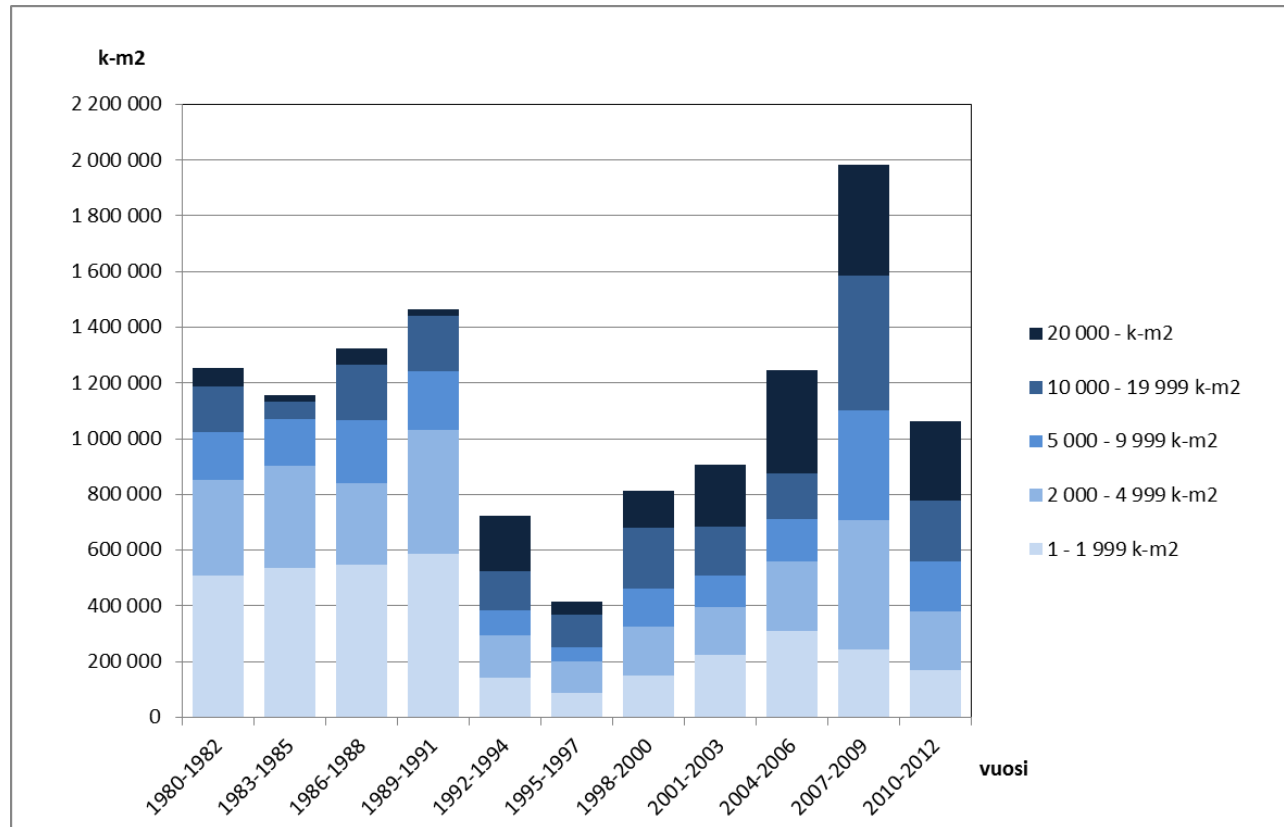
Lähde: SYKE, YKR/SYKE ja Tilastokeskus.

Vähittäiskaupan työpaikkojen sijoittuminen keskusta-alueille ja kaupan alueille vuosina 1990-2010: pienemmät kaupunkiseudut

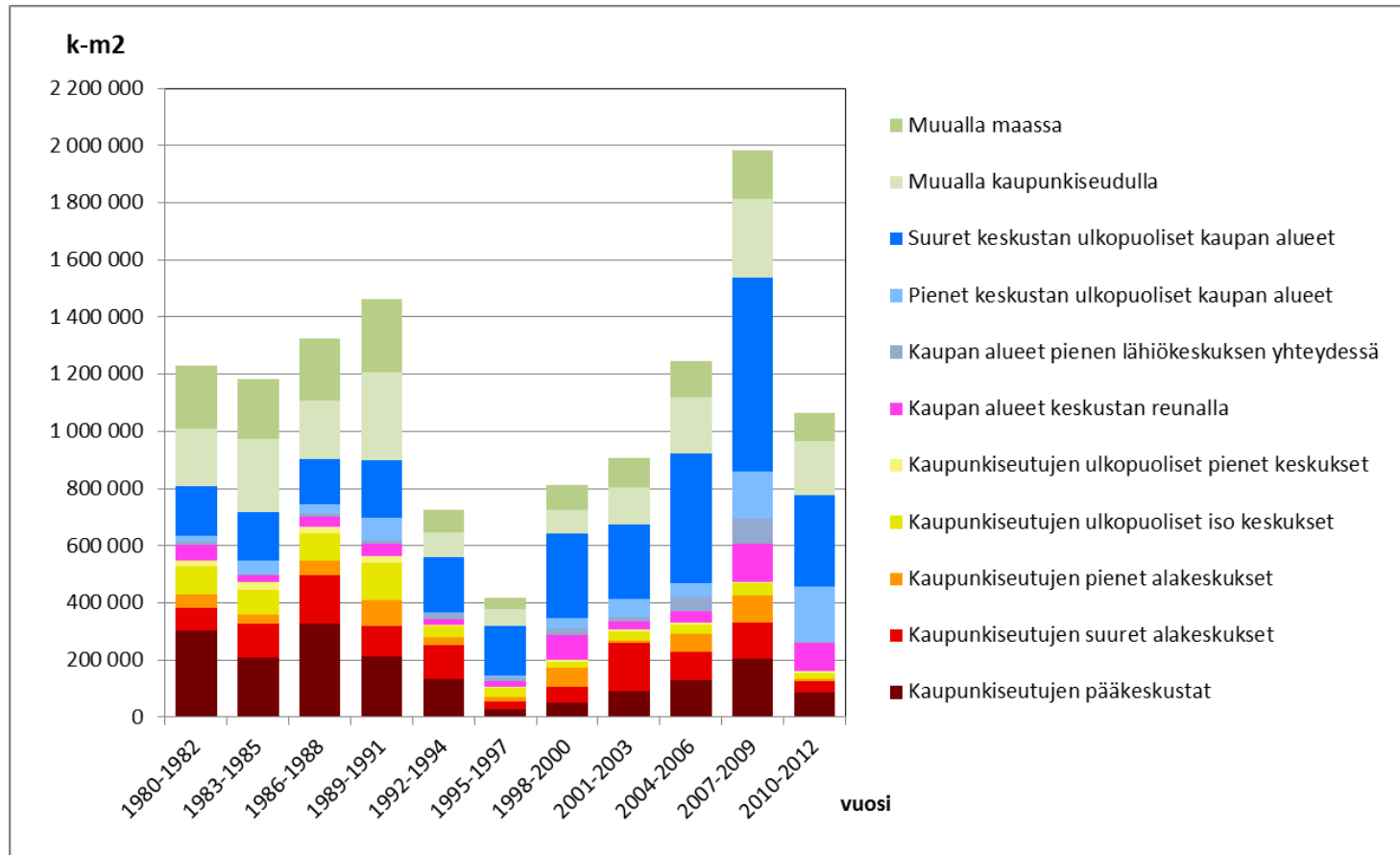
Lähde: SYKE, YKR/SYKE ja Tilastokeskus.

Myymälä- ja liikerakennusten yhteenlaskettu kerrosala kokoluokittain ja valmistumisvuoden mukaan

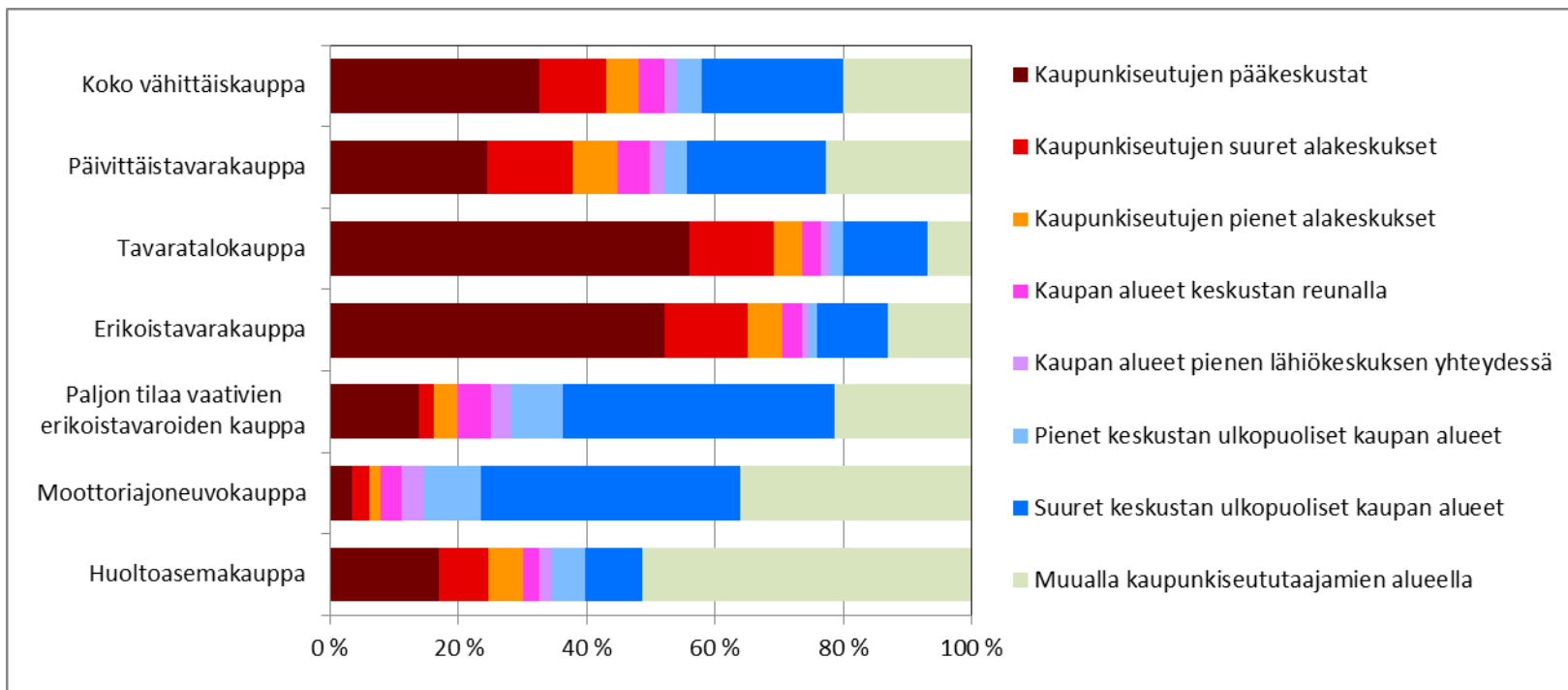
Lähde: SYKE, VTJ/VRK 4/2013.

Myymälä- ja liikerakennusten yhteenlaskettu kerrosala keskusta-alueille, kaupan alueille ja muualle valmistumisvuoden mukaan

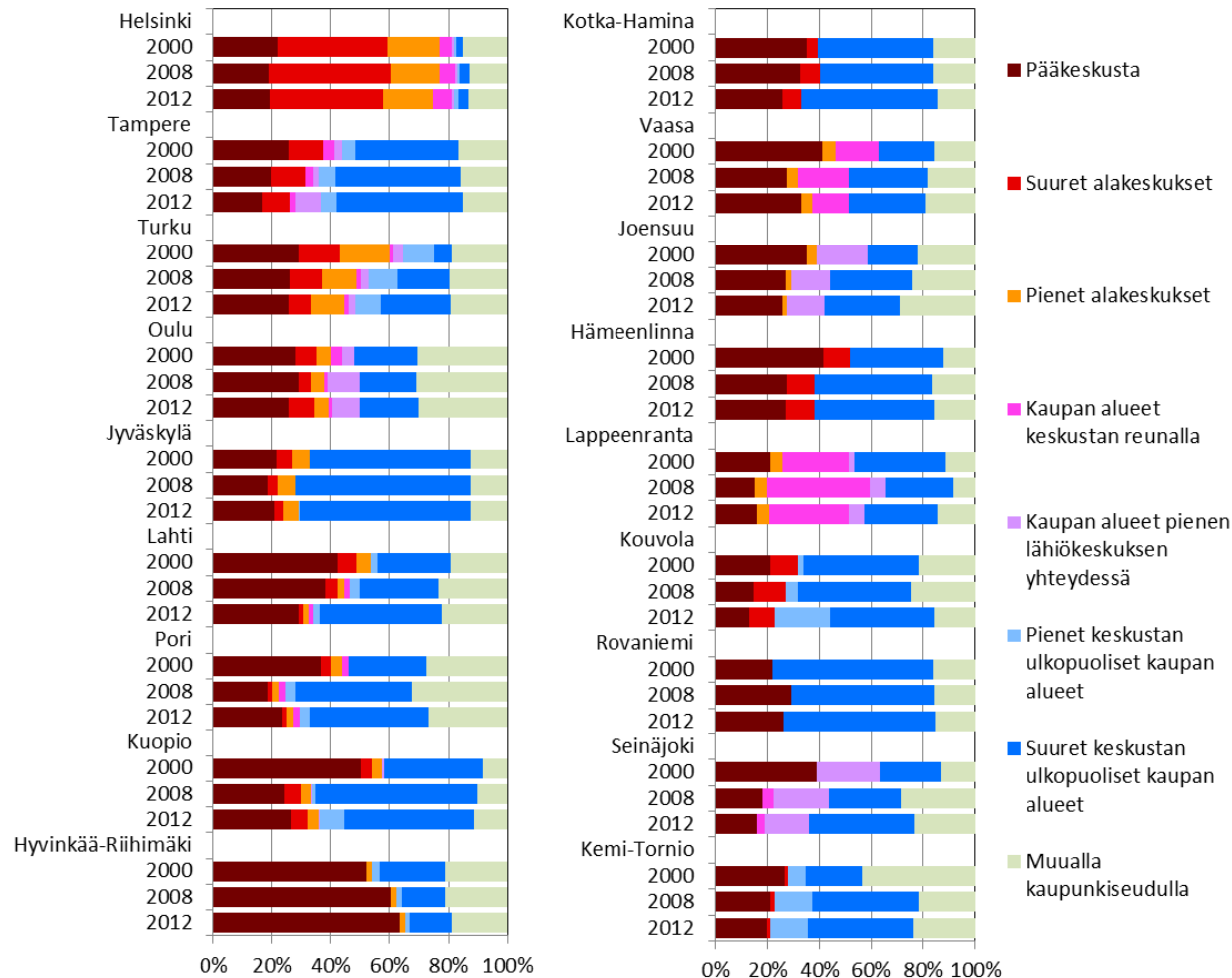
Lähde: SYKE, VTJ/VRK 4/2013.

Kaupunkiseutujen vähittäiskaupan toimipaikkojen henkilöstömäärän (osin arvio) jakautuminen toimialaryhmittäin vuonna 2012

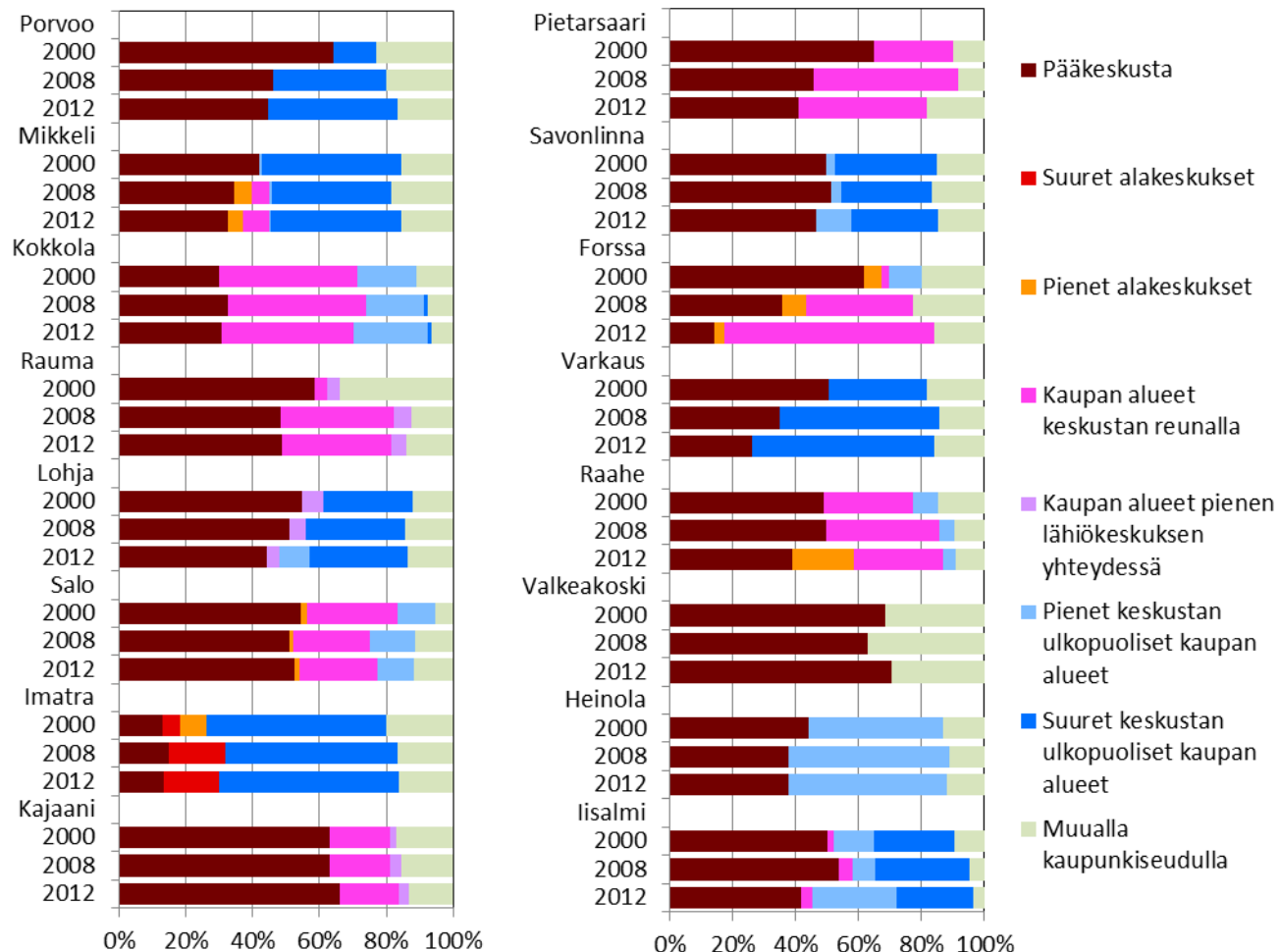
Lähde: SYKE, VTJ/VRK 4/2013, Tilastokeskus.

Päivittäistavarakauppojen kokonaismyyntipinta- alan jakautuminen kaupunkiseuduittain vuosina 2000, 2008 ja 2012: suuremmat kaupunkiseudut

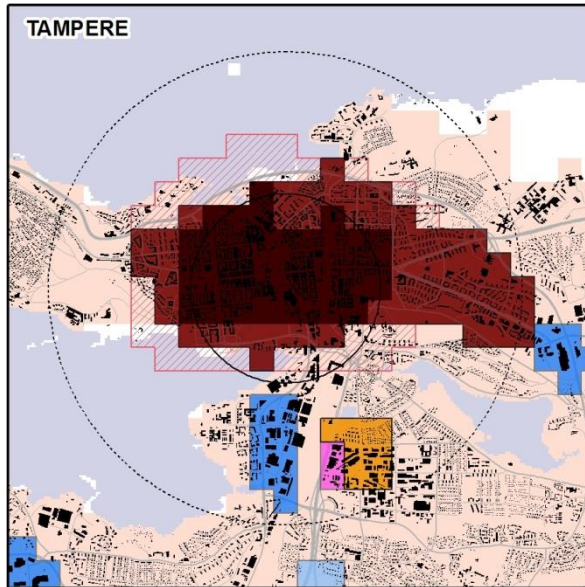
Lähde: SYKE, AC Nielsenin myymälärekisteri
2000, 2008 ja 2012.

Päivittäistavarakauppojen kokonaismyyntipinta- alan jakautuminen kaupunkiseuduittain vuosina 2000, 2008 ja 2012: pienemmät kaupunkiseudut

Lähde: SYKE, AC Nielsenin myymälärekisteri
2000, 2008 ja 2012.

Keskusta-alueiden ja kaupan alueiden rajaukset: pääkeskustat

Keskusta-alueet

- Pääkeskustan ydinalue
- Kaupunkiseudun pääkeskusta
- Kaupunkiseudun iso alakeskus
- Kaupunkiseudun pieni alakeskus
- Keskustan lähivyöhyke

Etäisyysvyöhyke kaupunkiseudun keskipisteestä

- 1 km
- 2,5 km
- 5 km (Helsinki)

Keskustojen ulkopuoliset kaupan alueet

- Suuri keskustan ulkopuolinen kaupan alue
- Pieni keskustan ulkopuolinen kaupan alue
- Kaupan alue keskustan reunalla
- Kaupan alue pienen lähiökeskuksen yhteydessä

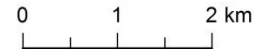
- Kaupunkiseututaajamat

- Rakennukset

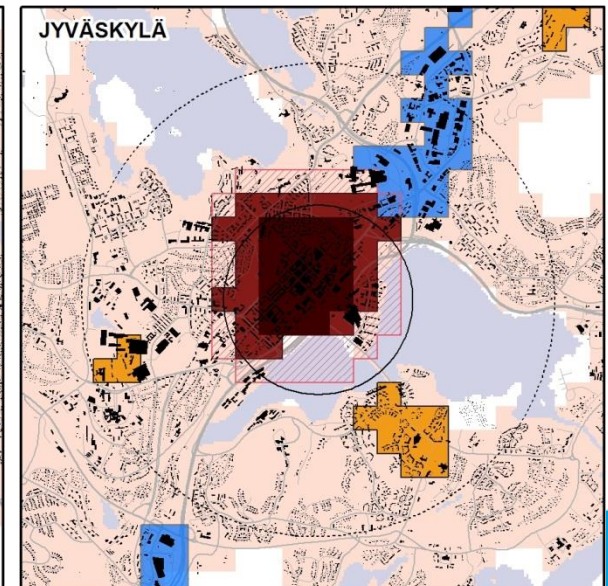
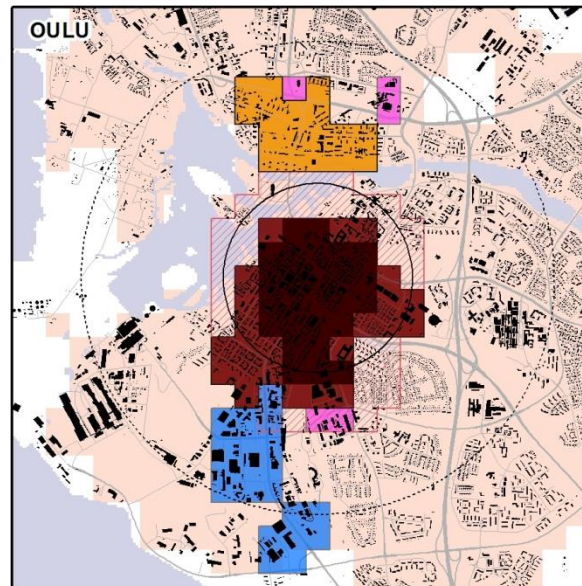
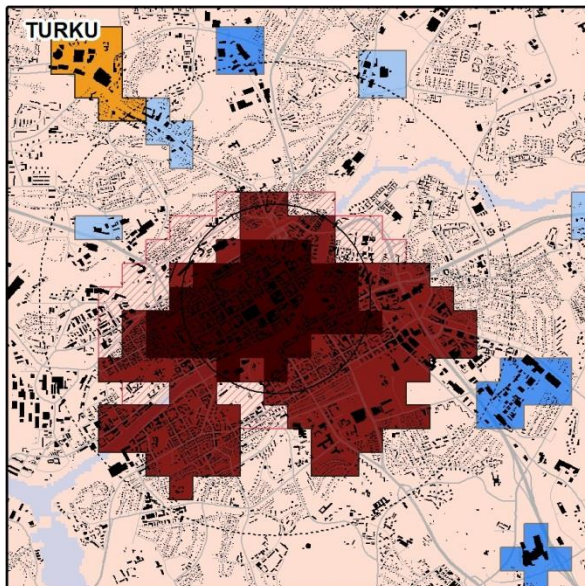
- Vesialueet

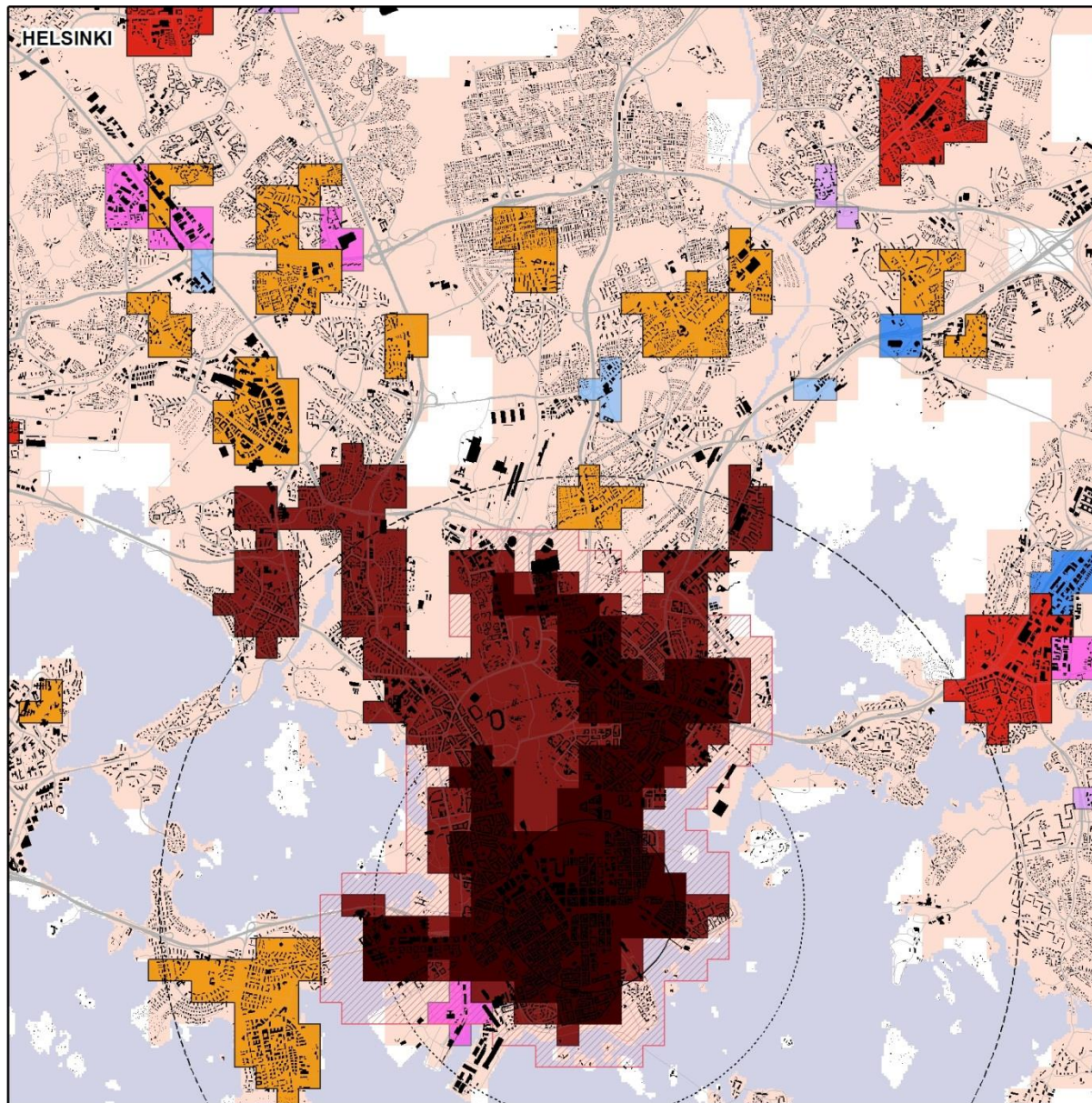
- Suurimmat tiet

- Muut tiet ja kadut

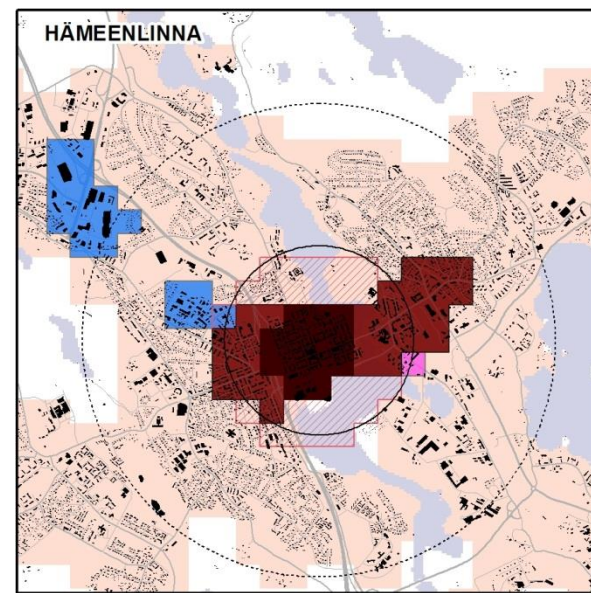
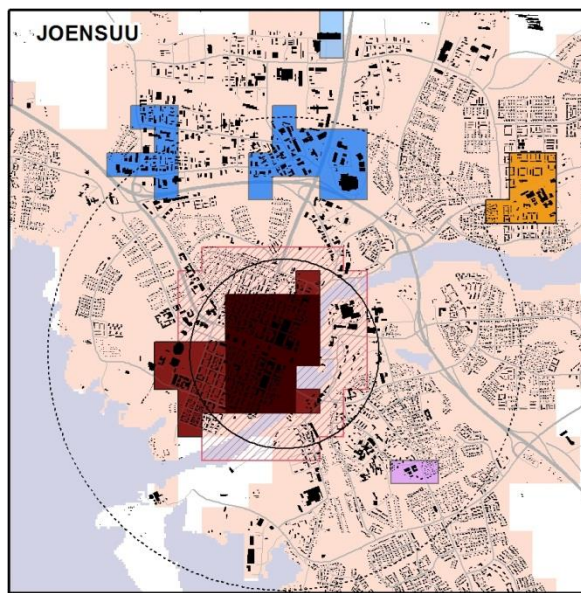
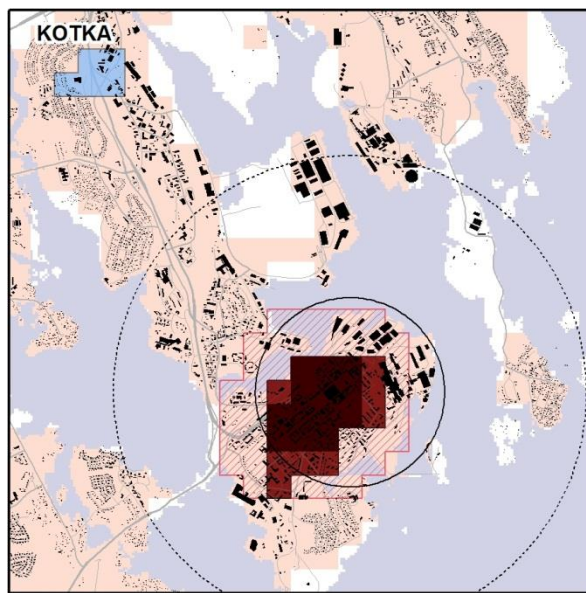
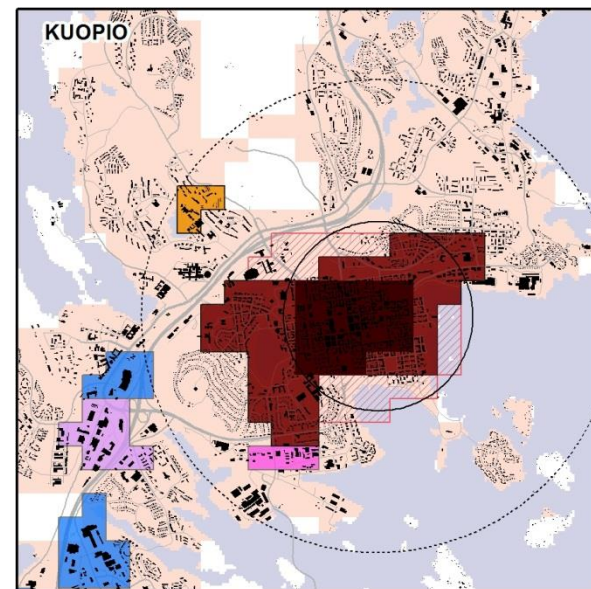
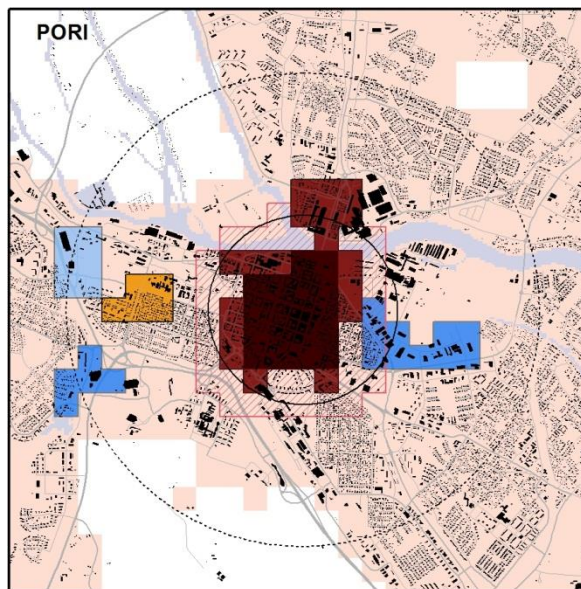
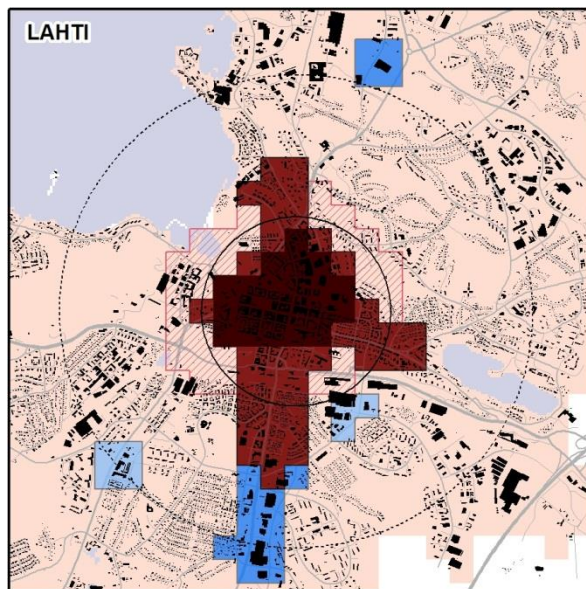

Keskustat ja kaupan alueet: ©SYKE. Lähtötiedot: SYKE/YKR 2013. Tilastokeskus. Tiestö: Liikennevirasto/Digiroad 2012. Rakennukset: ©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12. Vesistöt: Corine Land Cover 2006, Maanmittauslaitos. Kaupunkiseudun keskipiste on pääkeskustan toiminnallinen keskipiste.

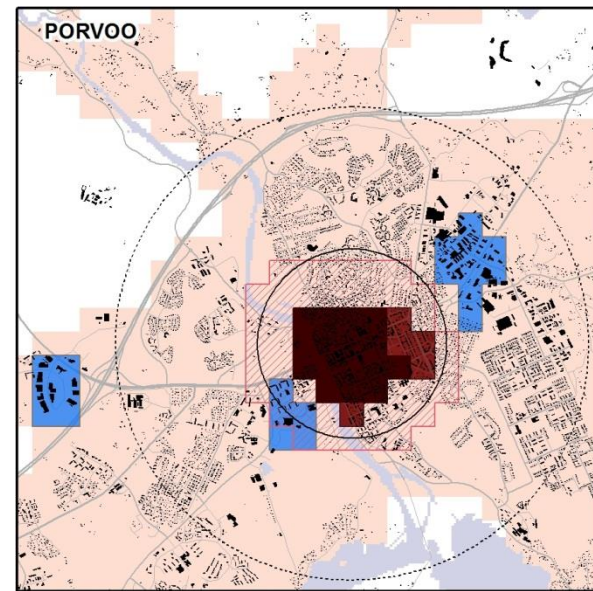
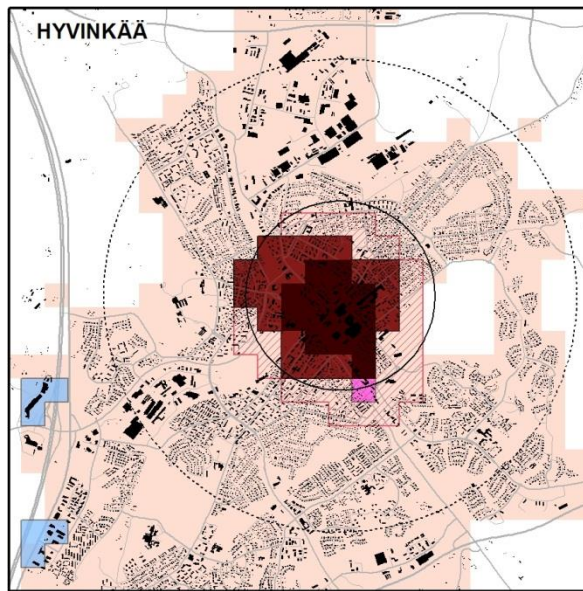
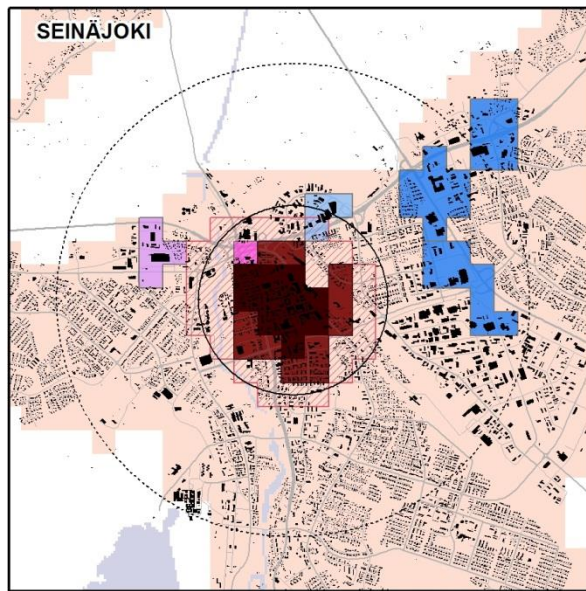
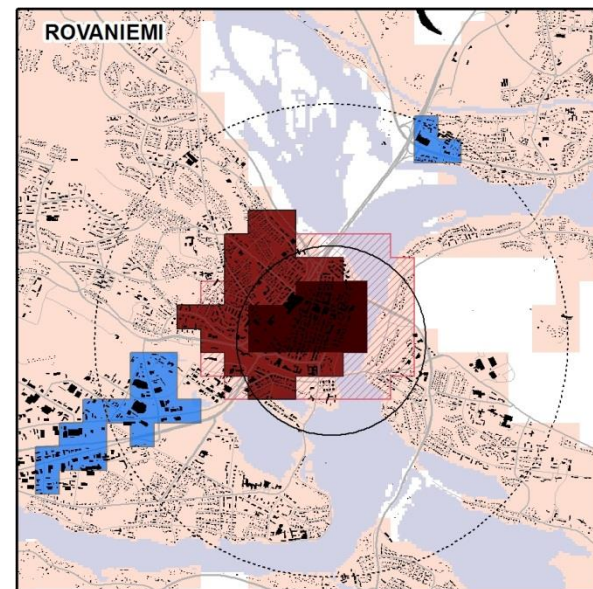
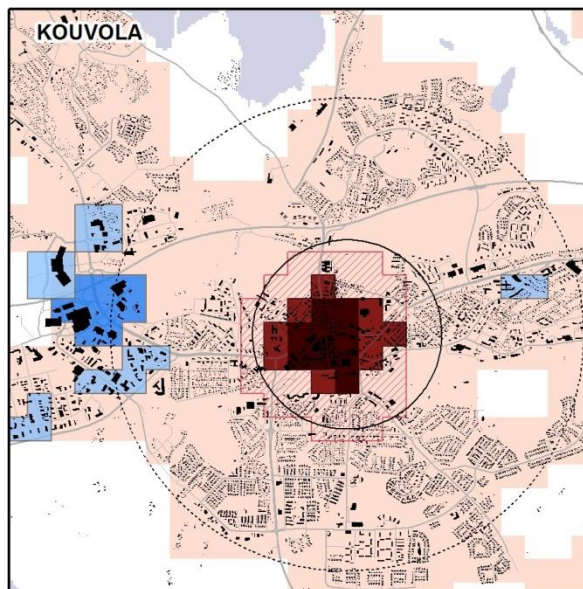
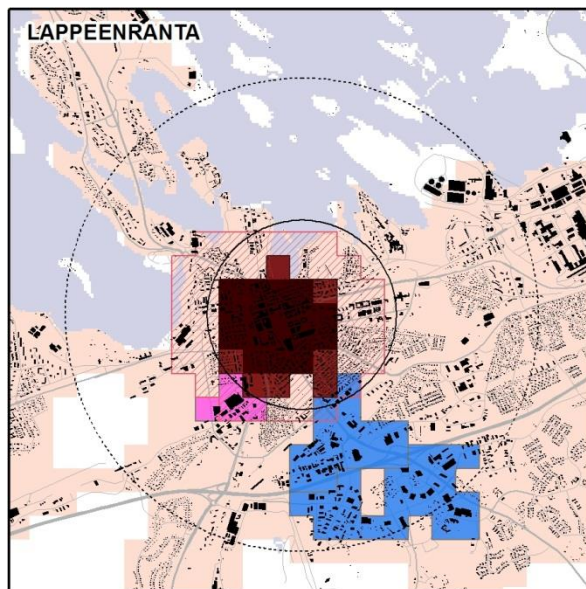

©SYKE. Lähtötiedot: SYKE/YKR 2013. Tilastokeskus. Tiestö: Liikennevirasto/Digiroad 2012.
Rakennukset: ©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12. Vesistöt: Corine Land Cover 2006, Maanmittauslaitos.

©SYKE. Lähtötiedot: SYKE/YKR 2013. Tilastokeskus. Tiestö: Liikennevirasto/Digiroad 2012.
Rakennukset: ©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12. Vesistöt: Corine Land Cover 2006, Maanmittauslaitos.

©SYKE. Lähtötiedot: SYKE/YKR 2013. Tilastokeskus. Tiestö: Liikennevirasto/Digiroad 2012.
Rakennukset: ©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12. Vesistöt: Corine Land Cover 2006, Maanmittauslaitos.